

Raadsvoorstel

Onderwerp Budgetaanvraag dorpsvernieuwing kleine dorpen

Steller/telnr. Samantha Boxman / 0629638605 Bijlagen 3

Registratienummer 334171-2022

Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Jongman

Langetermijn agenda (LTA) Raad LTA ja: Q3
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. voor de realisatie van diverse ommetjes een uitvoeringskrediet van € 450.000,- beschikbaar te stellen;
- II. voor de exploitatiekosten van de ommetjes een exploitatiebudget van € 300.000,- beschikbaar te stellen;
- III. voor de herinrichting van Garmerwolde een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 400.000,-;
- IV. voor de herinrichting van Lellens een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 400.000,-;
- V. voor de herinrichting van Winneweer een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 500.000,-;
- VI. voor de exploitatiekosten die gepaard gaan met de uitvoering van de dorpsagenda's een exploitatiebudget beschikbaar te stellen van € 850.000,-;
- VII. de kredieten en budgetten genoemd onder besluit I t/m III, V en VI te dekken uit de toegekende middelen van het Nationaal Programma Groningen 2021;
- VIII. de herinrichting van Lellens te dekken uit het budget voor de inpassingskosten zoals opgenomen in het Gebiedsfonds (blok D), onderdeel van het Bestuursakkoord;
- IX. kennis te nemen van de projectofferte Ommetjes;
- X. de gemeentebegroting 2022 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen;
- XI. de projecten ommetjes en de dorpsagenda's van de kleine dorpen aan te merken als meerjarige projecten.

Samenvatting

In de 'grote' en 'kleine' dorpen van de voormalige gemeente Ten Boer zijn we vanuit het programma Versterken en Vernieuwen de afgelopen periode samen met de inwoners en andere betrokkenen aan de slag gegaan met de planvorming voor dorpsvernieuwing en de dorpsagenda's. Het doel van de dorpsvernieuwing en de dorpsagenda's is dat de dorpen en inwoners sterker uit de versterking komen en weer perspectief hebben. Samen met de inwoners zijn we bezig met het vormgeven van projecten en een samenhangend uitvoeringsprogramma. Tegelijkertijd is de planvorming van een aantal projecten in de kleine dorpen (zoals herinrichting en realisatie van ommetjes) zo ver gevorderd dat we kansen zien om daarmee -samen met de bewoners- voortvarend en zichtbaar aan de slag te kunnen gaan. We vragen daarom uw raad de daarvoor benodigde uitvoeringskredieten en exploitatiebudgetten beschikbaar te stellen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Vanaf 1 januari 2019 hoort het voormalige gebied van de gemeente Ten Boer bij de gemeente Groningen. De voormalige gemeente werd gevormd door de ‘grote’ dorpen Ten Boer, Ten Post en Woltersum en de ‘kleine’ dorpen Sint Annen, Winneweer, Lellens, Wittewierum, Thesinge en Winneweer.

Het gebied heeft te maken met aardbevingen en daarmee samenhangend spelen er veel kleine en grote vraagstukken op verschillende gebieden. De aardbevingen en de negatieve effecten daarvan op het wonen en welzijn van de bewoners trekken een zware wissel op de veerkracht van en de cohesie binnen de dorpen. De dorpen en haar inwoners staan samen met de gemeente Groningen dan ook de komende jaren voor een groot aantal uitdagingen. Bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, het op peil houden van voorzieningen en de versterking van woningen. Met deze gedachte in het achterhoofd willen wij een positieve bijdrage leveren aan de kleine dorpen. Er dienen zich mooie koppel- en ontwikkelkansen aan en is er (NPG-)geld beschikbaar om de leefkwaliteit in de dorpen op peil te houden en te verbeteren.

In 2016 heeft de raad van de toenmalige gemeente Ten Boer dorpsvisies vastgesteld voor de dorpen in hun gemeente. Hiervoor is een proces gevoerd waarbij de input van de bewoners vertaald is in een dorpsvisie. Na de samenvoeging van de drie gemeenten in een nieuwe gemeente Groningen is, in nauwe samenspraak met de inwoners van de dorpen, een begin gemaakt om de dorpsvisies te vertalen naar een uitvoeringsagenda, de dorpsagenda's. Deze dorpsagenda's zijn de afgelopen periode door de gemeente Groningen en alle deelnemers geactualiseerd aan de hand van de Groninger Aanpak: een co-creatie waarbij alle deelnemers middels een voortdurende dialoog invloed hebben op het proces en de resultaten daarvan. Ook wordt de Stem van Groningen ingezet. Dit is een online platform waarop bewoners op een laagdrempelige manier kunnen participeren en meebeslissen. Zo wordt de zeggenschap van zowel bewoners als ondernemers in het gebied in hun fysieke en sociale leefomgeving significant vergroot. Dit resulteert in een concrete lijst met projecten die door inwoners zijn bedacht. Middels de Stem van Groningen kunnen bewoners de voortgang van hun ideeën en plannen ook blijvend volgen. Zo ontstaat er een doorlopende cyclus van bijeenkomsten in alle dorpen in groter of kleiner verband, bijeenkomsten met agrariërs in de buitengebieden die jaarlijks terugkeren en digitaal te volgen zijn. We volgen daarin het ritme en het tempo van het dorp.

De dorpsagenda's bevatten projecten uit de volgende prioritaire thema's: meedoen, zingeving, talentontwikkeling, positieve gezondheid en prettig wonen. Projecten uit de dorpsagenda's die passen binnen ons lokaal programmaplan willen wij tot uitvoering brengen met middelen van het Nationaal Programma Groningen (NPG). Voor de uitvoering van de dorpsagenda's is in 2021 in totaal € 2.500.000,- (waarvan € 500.000,- is bedoeld voor de ommetjes) budget aangevraagd en toegekend door het NPG.

Een gedeelde wens uit de dorpsagenda's is de realisatie van ommetjes (fiets- en wandelroutes) in en rond de dorpen. Deze wens is, na een brede inventarisatie van mogelijke locaties, inmiddels vertaald naar een stimuleringsprogramma ommetjes.

Samen met onze inwoners zijn we bezig met het vormgeven van projecten en een samenhangend uitvoeringsprogramma, zodat zij een fijne plek hebben om te wonen. Tegelijkertijd is de planvorming van een aantal projecten in de kleine dorpen (zoals herinrichting en realisatie van ommetjes) zo ver gevorderd dat we kansen zien om daarmee -samen met de bewoners- voortvarend en zichtbaar aan de slag te kunnen gaan. We vragen daarom aan de raad om de daarvoor benodigde uitvoeringskredieten en exploitatiebudgetten beschikbaar te stellen.

Kader

- Bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen
- Begroting 2022
- Lokaal Programma Aanpak Versterken
- Bestuurlijke afspraken versterking Groningen (6 november 2020)
- Dorpsagenda's
- Toekenning budgetten dorpsagenda's NPG (G15/28 juni 2021)
- Beschikking NPG (2021-0000079090/26 november 2021)

Argumenten en afwegingen

Samen met de inwoners zijn we continu bezig met het vormgeven van projecten en een samenhangend uitvoeringsprogramma. Een aantal projecten zijn inmiddels al zo ver dat samen met inwoners gewerkt kan worden aan de realisatie. Voor de uitvoering van de dorpsagenda's, inclusief de ommetjes, is in 2021 in totaal € 2.500.000,- budget aangevraagd en toegekend door het NPG.

De gevraagde kredieten en budgetten zijn als volgt verdeeld over de volgende (deel)projecten:

1. Ommetjes

Naast de dorpsgebonden projecten is een gedeelde wens het stimuleren en realiseren van ommetjes (fiets- of wandelroutes) in en rond de dorpen. Deze wens is vertaald naar een stimuleringsprogramma in de vorm van het projectcontract ommetjes (bijlage). Op het moment van schrijven van dit projectcontract zijn er al diverse initiatieven ontstaan vanuit de verschillende dorpen. Ook komen er nog nieuwe initiatieven bij, soms van een enkele inwoner, soms van een initiatiefgroepje of dorpsgemeenschap. Voor dit project wordt gevraagd een krediet van € 450.000,- en een exploitatiebudget van € 300.000,- beschikbaar te stellen.

2. Gedeeltelijke herinrichting Garmerwolde

In Garmerwolde willen we aan de slag met een (gedeeltelijke) herinrichting van de Dorpsweg. Voor dit project wordt gevraagd een krediet van € 400.000,- beschikbaar te stellen.

3. Herinrichting Borgweg Lellens

In Lellens staat de herinrichting van de Borgweg op de agenda. Voor dit project wordt gevraagd een krediet van € 400.000,- beschikbaar te stellen.

4. Herinrichting Stadsweg Winneweer

In het hart van Winneweer staat de herinrichting van de Stadsweg op de planning. Voor dit project wordt gevraagd een krediet van € 500.000,- beschikbaar te stellen.

Voor de herinrichting van Garmerwolde, Lellens en Winneweer geldt in algemene zin dat het maatregelen betreft die gericht zijn op het verbeteren van straatverlichting, verkeersveiligheid, bestrating en openbaar groen.

5. Realisatie dorpsagenda's

De 'losse' projecten uit de dorpsagenda's beslaan een breed en levend palet. Ze zijn gekoppeld aan de prioritaire thema's: meedoen, zingeving, talentontwikkeling, positieve gezondheid en prettig wonen. De dorpsagenda's zijn de afgelopen periode door de gemeente Groningen en alle deelnemers geactualiseerd aan de hand van de Groninger Aanpak: een co-creatie waarbij alle deelnemers middels een voortdurende dialoog invloed hebben op het proces en de resultaten daarvan. Ook wordt de Stem van Groningen ingezet. Dit is een online platform waarop bewoners op een laagdrempelige manier kunnen participeren en meebeslissen. Middels de Stem van Groningen kunnen bewoners de voortgang van hun ideeën en plannen ook blijvend volgen.

Voor de realisatie van de dorpsagenda's wordt gevraagd een exploitatiebudget van in totaal € 850.000,- beschikbaar te stellen. We hebben met de dorpen afgesproken om een basisvoorziening voor de komende jaren van € 50.000,- per dorp te reserveren. De overige middelen worden verdeeld aan de hand van de grootte van de opgaven in de dorpen. De opgaven worden nu in ieder dorp, tegelijk opgehaald en worden jaarlijks geüpdatet. Het is van belang om te weten dat het geen homogeen gebied is. De diversiteit is groot en er is verschil in zowel kwalitatieve als kwantitatieve grootte van de verschillende opgaven in de dorpen. Toetsing van initiatieven gebeurt op basis van draagvlak, de vastgestelde dorpsvisies en door uw raad vastgestelde beleidsrichtingen.

Cofinanciering

Uitgangspunt bij zowel de ommetjes en de dorpsagenda's is, dat we waar mogelijk zoeken naar cofinanciering van projecten. Dat kan bijvoorbeeld als er met de projecten uit de dorpsagenda's ook andere gemeentelijke programma's worden bediend. Cofinanciering willen we ook zoeken bij de provincie en/of rijk. Daarnaast bestaat de mogelijkheid nog om particuliere fondsenwerving door bewoners of andere stakeholders te stimuleren en te ondersteunen. Bewoners worden hierbij actief ondersteund door de gemeente en bijvoorbeeld de Vereniging Groninger Dorpen.

Voor de ommetjes is die cofinanciering al gevonden bij de provincie Groningen. De provincie heeft de mogelijkheid om 50% bij te dragen in de kosten die gemoeid zijn met het realiseren van ommetjes. De exacte voorwaarden hiervoor worden nader verkend.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De dorpsagenda's zijn een mooi voorbeeld van co-creatie tussen bewoners, gemeente en andere stakeholders waarbij alle deelnemers middels een voortdurende dialoog invloed hebben op het proces en de resultaten daarvan. Ook het online platform Stem van Groningen biedt bewoners de mogelijkheid op een laagdrempelige manier te participeren, mee te beslissen en de voortgang van hun ideeën en plannen te volgen. Zeggenschap over de eigen leefomgeving en zelf perspectief vinden in het aardbevingsgebied krijgen zo vorm en structuur. De Stem van Groningen is een mooi initiatief om inwoners op een positieve manier te betrekken met het vormgeven van hun leefomgeving.

Financiële consequenties

De financiële risico's die gemoeid zijn met de realisatie van projecten uit de dorpsagenda's zijn voor de gemeente beperkt. De financiering van de gevraagde budgetten en kredieten wordt volledig gedekt uit het budget van in totaal € 2.500.000,- dat in 2021 is aangevraagd bij en toegezegd door het Nationaal Programma Groningen. Door de mogelijke cofinanciering van de provincie voor de ommetjes worden de risico's nog verder beperkt.

Aanvullend wordt € 400.000,- voor de herinrichting van Lellens gedekt vanuit het budget voor inpassingskosten dat vanuit het Gebiedsfonds (blok D) in het Bestuursakkoord d.d. 6 november 2020 beschikbaar is gesteld.

De opsomming hierboven van projecten en de raming van de kosten daarvan moeten we zien als indicatief. Voor het opvangen van onvoorziene ontwikkelingen willen wij graag 20% van de budgetten kunnen verschuiven tussen de projecten.

Begrotingswijziging 2022									
Budget ommetjes, herinrichting en dorpsagenda's kleine dorpen									
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling								
Naam voorstel	Budget ommetjes, herinrichting en dorpsagenda's kleine dorpen								
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad								
Incidenteel / Structureel	I								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Ontfr. res.	Saldo na res. mut.
04.2 College, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken	04 Dienstverlening en bestuur	Dir. SO Ontwikkeling en Uitr.	I	1.150	1.150	0			0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.150	1.150	0	0	0	0
Begrotingswijziging Investerings 2022									
Budget ommetjes, herinrichting en dorpsagenda's kleine dorpen									
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling								
Naam voorstel	Budget ommetjes, herinrichting en dorpsagenda's kleine dorpen								
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad								
Incidenteel / Structureel	I								
Looptijd	2022-2029								
Soort wijziging	Investering								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren			
04.2 College, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken	04 Dienstverlening en bestuur	SO Ontwikkeling en Uitr	I	1.750	1.750	0			
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING					1.750	1.750	0		

Voor de ommetjes en de dorpsagenda's is een extra overzicht gemaakt, omdat het hierbij om meerjarige exploitatie projecten gaat. De toelichting hierop is terug te vinden in de bijlage met de naam 'overzicht en toelichting meerjarige exploitatie projecten'. Hieronder een financieeloverzicht van beide projecten:

Meerjarige exploitatie projecten

(Bedragen * 1.000 euro)

Naam	Looptijd	Totaal budget	Begrote uitgaven 2022	Begrote uitgaven 2023	Begrote uitgaven 2024	Begrote uitgaven 2025	Begrote uitgaven 2026	Begrote uitgaven 2027
Ommetjes Woltersum	2022-	300	300					

Meerjarige exploitatie projecten

(Bedragen * 1.000 euro)

Naam	Looptijd	Totaal budget	Begrote uitgaven 2022	Uitgaven 2023	Begrote uitgaven 2024	Begrote uitgaven 2025	Begrote uitgaven 2026	Begrote uitgaven 2027
Dorpsagenda's kleine dorpen TB	2022-	850	850					

Voor beide projecten is nog niet duidelijk welke uitgaven er precies per jaar worden gedaan. Het budget wordt nu aangevraagd en gereserveerd.

Overige consequenties

Als gemeente willen we naast onze bewoners staan en perspectief bieden met zichtbare en gedragen resultaten. We proberen daarom zo veel mogelijk vaart te houden in de dorpsvernieuwing en uitvoering van de dorpsagenda's maar blijven eveneens afhankelijk van de voortgang in de versterkingsoperatie. Wij willen een positieve bijdrage leveren aan de leefomgeving van onze inwoners, zodat zij zich prettig voelen in hun straat of dorp.

Vervolg

Wij zullen u regelmatig inhoudelijk informeren over de voortgang van de projecten uit de dorpsvernieuwing en dorpsagenda's.

Lange Termijn Agenda

Ja, komt terug in de cyclus van actualisatie.

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.